Vlot Bekeken

Nummer 16 februari 2013

Onderzoek

Dierenwelzijn in het vizier

Een onderzoek naar de aard en omvang van dierenwelzijnszaken en de stand van zaken van de handhaving van de regelgeving op dat gebied

Auteurs Ilse van Leiden, Manon Hardeman, Bo Bremmers, Tom van Ham en Anton van Wijk

Uitgave Bureau Beke, 2013

Trefwoorden Politie, dierenpolitie, dierenmishandeling, dierenverwaarlozing, dierenwelzijn

Via Vlot Bekeken kunt u in korte tijd kennis nemen van de inhoud en resultaten van een door Bureau Beke uitgevoerd onderzoek.

Web Mail Twitter

Bureau Beke
Rijnkade 84
6811 HD Arnhem
T 026 443 86 19

Eind 2011 is de dierenpolitie ingevoerd en is het centrale Meldpunt 144 ‘red een dier’ voor het publiek opengesteld. In dezelfde periode is een strenger strafvorderingbeleid ten aanzien van verwaarlozing en mishandeling van dieren in werking getreden. Met deze nieuwe ontwikkelingen heeft de handhaving van de regelgeving op het gebied van dierenwelzijn extra aandacht gekregen. In opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid & Justitie heeft Bureau Beke een onderzoek uitgevoerd naar de aard en omvang van dierenmishandeling en -verwaarlozing en naar de stand van zaken van de handhaving van de regelgeving op het gebied van dierenwelzijn.

Methode van onderzoek

Voor de bepaling van de aard en omvang van het aantal misdrijven en overtredingen op het gebied van dierenwelzijn is gebruikgemaakt van geregistreerde data van de politie. Daarnaast zijn de meldingen bij Meldpunt 144 geanalyseerd. Om inzicht te krijgen in de vervolging van dierenwelzijnzaken zijn gegevens van het Openbaar Ministerie geraadpleegd. Om zicht op het werkveld te krijgen, zijn er interviews gehouden met 28 sleutelfiguren die betrokken zijn bij de hulpverlening aan dieren en de handhaving van de regelgeving op het terrein van dierenwelzijn. Daarnaast zijn er 30 dierenagenten geïnterviewd. Een analyse van 250 politiedossiers heeft inhoudelijk zicht gegeven op de aard van de zaken waarmee de dierenpolitie te maken krijgt en van de acties die daarop worden verricht. Tenslotte zijn met een internationale literatuurstudie de sterkte en aard van het veronderstelde verband tussen geweld tegen dieren en geweld tegen mensen in kaart gebracht.

Belangrijkste resultaten

- Politiecijfers laten over de eerste helft van 2012 een toename zien van het aantal dierenwelzijnzaken ten opzichte van eerdere jaren. Onduidelijk is of dit verband houdt met de dierenpolitie.
- De meldingen die dierenagenten opvolgen, betreffen in de helft van de gevallen een vermoeden van dierenverwaarlozing. De andere helft van de meldingen gaat over dierenmishandeling, gevaarlijke, gewonde of dode dieren of dieren in nood.
- Bij de helft van de meldingen blijkt geen opvolging door de politie nodig te zijn. Bij de zaken waar wel wat aan de hand blijkt, geven de dierenagenten voorlichting en advies, stellen voorwaarden, maken afspraken voor controles of schakelen dierenhulpverlening in.

Bureau Beke

- In de eerste negen maanden dat het Meldpunt 144 actief is, zijn er ruim 135.000 telefonische gesprekken aangenomen, waar bijna 40.000 meldingen uit voortkwamen. De meeste meldingen hebben betrekking op gewonde of gevonden dieren of dierenverwaarlozing.
- De dierenpolitie neemt een vijfde van de 144-meldingen voor haar rekening. De overige meldingen worden overgedragen aan overige organisaties op het gebied van dierenwelzijn.
- De formalisering van afspraken tussen de dierenpolitie, Meldpunt 144 en andere partijen op het gebied van dierenwelzijn heeft een impuls gegeven aan de samenwerking. Regie, tijd, communicatie, kennis en ervaring zijn sleutelbegrippen om de gezamenlijke aanpak te optimaliseren.
- Met de komst van de dierenpolitie en Meldpunt 144 zijn de aandacht voor dierenwelzijn en de kracht van de aanpak vergroot. Daarnaast is er door het labelen van de dierenpolitie meer capaciteit voor de handhaving van de regelgeving inzake dierenwelzijn gerealiseerd.
- 'Vissen zonder vergunning', 'handel in beschermde dieren' en 'verwaarlozing van dieren' worden het vaakst door het OM afgedaan, meestal in de vorm van een boete.
- In de aanpak wordt het welzijn van het dier centraal gesteld. De intensivering van de aanpak resulteert niet in toename van het aantal (dadergerichte) strafrechtelijke afdoeningen bij het OM, maar in een toename van het aantal bestuursrechtelijke zaken.
- Het probleem van dierenverwaarlozing en dierenmishandeling heeft niet alleen voet aan de grond gekregen bij de politie, maar ook bij het OM door het opstellen van een afwegingskader en het aanstellen van vaste contactpersonen voor dierenzaken bij het OM.
- Voor de toekomst van de dierenpolitie verdient een aantal aspecten, naast de visie, de aandacht: invulling van de dierenpolitie in capaciteit en takenpakket, positionering van het Meldpunt 144, capaciteit van partnerorganisaties, kwaliteit van mensen en processen, regie en netwerken en registratie.
- Geweld tegen dieren kan gezien worden als een risicofactor voor ander delictgedrag. Dat betekent echter niet dat dierenmishandeling leidt tot andere vormen van geweld of omgekeerd; er kunnen ook andere risicofactoren een rol spelen.

Meer informatie

Ilse van Leiden, Anton van Wijk, Manon Hardeman (T 026-44 38 619)

Publicatie bestellen

Publicatie downloaden

Bureau Beke

© 2013. Alle rechten voorbehouden, Bureau Beke (disclaimer).